

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

488

Vragen van het lid **Smaling** (SP) aan de Minister van Economische Zaken over *de verlenging van de zoutwinning Frisia tot 2052* (ingezonden 23 september 2016).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 15 november 2016) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 425

Vraag 1

Kent u het bericht «Zoutwinning Frisia verlengd tot 2052»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom heeft u besloten de zoutwinning door Frisia tot het jaar 2052 te verlengen, een periode die zestien jaar langer is dan de termijn die u vorig jaar heeft bepaald?

Antwoord 2

In mijn instemmingsbesluit van 12 mei 2015 met het winningsplan Havenmond (voor de zoutwinning onder de Waddenzee) van Frisia Zout B.V. (hierna: Frisia) is een voorschrift opgenomen dat stelt dat ik voor 1 januari 2016 het beleidsscenario voor de zeespiegelstijging voor delfstofwinning onder de Waddenzee dien te actualiseren. Deze actualisatie dient elke 5 jaar plaats te vinden en op basis hiervan wordt, door middel van een partiële wijziging van het instemmingsbesluit, steeds voor een periode van 5 jaar de gebruiksruimte voor de zoutwinning onder de Waddenzee vastgesteld. Door mijn wijzigingsbesluit van 30 augustus 2016 heb ik de gebruiksruimte voor de zoutwinning onder de Waddenzee voor de periode 2016–2021 vastgesteld. Tevens is daarbij een richtscenario aangegeven voor een versnelde zeespiegelstijging vanaf 2021.

Het richtscenario, dat geldt vanaf 2021, heeft TNO afgeleid van KNMI-klimaatscenario's uit 2014 en geeft een minder sterke versnelde zeespiegelstijging aan dan het eerder gehanteerde richtscenario. Uitgaande van het huidige richtscenario zal het nu langer duren voordat de gebruiksruimte voor zoutwinning onder de Waddenzee tot nul is gereduceerd.

¹ Leeuwarder Courant, 17 september 2016

Ik heb in mei 2015 ingestemd met het winningsplan Havenmond (met een looptijd tot 2052) maar heb daarbij – op basis van het toen geldende beleidsscenario voor de zeespiegelstijging – de verleende instemming beperkt tot het jaar 2033. Het geactualiseerde beleidsscenario voor de zeespiegelstijging geeft echter geen aanleiding voor deze beperking. Daarom wordt in het wijzigingsbesluit Havenmond – onder het voorbehoud van het «Hand aan de Kraan»-principe en toekomstige actualisaties van het beleidsscenario voor de zeespiegelstijging – instemming verleend tot 2052. Het is, gegeven dit voorbehoud, nog maar de vraag of de zoutwinning onder de Waddenzee van Frisia zal kunnen doorgaan tot 2052 (de einddatum van het winningsplan Havenmond).

Vraag 3

Hoe verhoudt deze enorme verlenging zich met de met de motie Smaling/Jacobi², die stelt dat het belang van de natuurlijke schoonheid en de ecologische kwaliteit in het Waddengebied vooropgesteld dient te worden?

Antwoord 3

Afwegingen over het benutten en beschermen van het Waddengebied en het borgen van de ecologische kwaliteit vinden plaats volgens de strikte randvoorwaarden die op basis van de vigerende wet- en regelgeving daarvoor gelden. De nu verleende instemming tot 2052 brengt geen verandering in deze strikte randvoorwaarden en vormt dan ook geen bedreiging voor het Waddengebied en de ecologische kwaliteit.

Vraag 4

Hoe kunt u dit besluit verenigen met de door de leden van de Tweede Kamer gewisselde gevoelens tijdens het debat over het wetsvoorstel tot wijziging van de mijnbouwwet met betrekking tot langjarige winning in het Waddengebied dat geleid heeft tot het aannemen van diverse amendementen³ en dat met zeer grote waarschijnlijkheid ook wordt aangenomen door de Eerste Kamer?

Antwoord 4

De gebruiksruimte voor delfstofwinning onder de Waddenzee wordt, vanwege de wenselijkheid om het beleidsscenario voor de zeespiegelstijging periodiek te actualiseren, steeds voor een periode van 5 jaar vastgesteld. Hierdoor wordt geborgd dat elke 5 jaar opnieuw wordt uitgegaan van een gebruiksruimte die is gebaseerd op de meest actuele inzichten ten aanzien van de zeespiegelstijging.

Instemming tot 2052 is daarmee dus onder strikte voorwaarden en ik kan deze periodiek bijstellen als de meest actuele inzichten ten aanzien van de zeespiegelstijging daartoe aanleiding geven. Deze zorgvuldige procedure in het kader van de uitvoering van het «Hand aan de Kraan»-principe voor de delfstofwinning onder de Waddenzee staat als zodanig los van de door de Kamer aangenomen amendementen.

Vraag 5

Bent u bereid de af te geven vergunning en daarbij de verruiming van de zout- en gaswinning ter beoordeling voor te leggen aan het via amendement Smaling⁴ in te stellen onafhankelijke wetenschappelijke team van deskundigen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Gezien de betrokkenheid in het voortraject van gerenommeerde instituten als KNMI en Deltares en de advisering door TNO als onafhankelijk kennisinstituut, zie ik geen meerwaarde in het vervolgens nog eens voorleggen van deze besluiten aan het nieuw in te stellen onafhankelijk wetenschappelijk kennisprogramma.

² Kamerstuk, 29 684 nr. 127

³ Ondermeer Kamerstukken 34 348 nr. 103, nr. 96, nr. 64, nr. 103, nr. 41 en nr. 99

⁴ Kamerstuk, 34 348 nr. 96.

Vraag 6

Waarom besluit u enerzijds de winningstermijn te verruimen, terwijl u anderzijds stelt het recht voor te behouden om de winningstermijn in 2021 weer in te perken? Betekent dit dat u zich toch niet zeker genoeg voelt van het door u te nemen besluit?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 7

Waarom honoreert u genereus het winningsplan van Frisia tot 2052, terwijl u tevens de kanttekening maakt dat zij de productie vanaf 2044 moet afbouwen? Bent u bereid de termijn van de af te geven vergunning vast te stellen tot maximaal het jaar 2036? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De wijziging van het instemmingsbesluit Havenmond heeft met name ten doel om de gebruiksruijme voor de periode 2016–2021 vast te stellen op basis van het geactualiseerde beleidsscenario voor de zeespiegelstijging voor delfstofwinning onder de Waddenzee. Van het genereus honoreren van het winningsplan is geen sprake. Zie verder het antwoord op vraag 2.

Vraag 8

Is het waar dat het vijfjaarlijkse TNO-advies nog moet worden bekeken door de Auditcommissie, die het hand- aan-de kraan-principe bij delfstoffenwinning onder de Waddenzee bewaakt? Wat doet een eventueel negatief advies door de Auditcommissie met de af te geven vergunning?

Antwoord 8

De Auditcommissie Gaswinning Waddenzee is door mij geïnformeerd over het geactualiseerde beleidsscenario voor de zeespiegelstijging en heeft deze informatie heeft betrokken bij haar advisering over het monitoringsjaar 2015. Het is echter niet zo dat de Auditcommissie, voorafgaand aan de vaststelling door TNO van het advies «actualisering beleidsscenario voor de zeespiegelstijging voor delfstofwinning onder de Waddenzee», hierover inhoudelijk adviseert. Voorafgaand aan de vaststelling van het advies heeft TNO wel afgestemd met Deltares, KNMI en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Vraag 9

Kunt u met de hand op uw hart verklaren, dat de verruiming van de zoutwinning, niet zal worden aangegrepen om de nu geldende winningstermijn tot 2026, bij Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen verder te verruimen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 9

Het door u genoemde jaartal 2026 als einddatum voor de gaswinning vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen herken ik niet. Ten aanzien van de gaswinning vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen heb ik op 21 maart 2013 instemming verleend tot het jaar 2036 (de einddatum van het winningsplan). Deze einddatum is niet gewijzigd door mijn wijzigingsbesluit van 30 augustus 2016 naar aanleiding van de actualisering van het beleidsscenario voor de zeespiegelstijging voor delfstofwinning onder de Waddenzee.

Vraag 10

Hoe verhoudt zich het lang onder de pet houden van het instemmingsbesluit (met genoemde zoutwinning door Frisia), waardoor nog maar twee weken tijd is om deskundigen te raadplegen, zich met de techniek van «eenvoudig beter» en het handelen in de toekomstige Omgevingswet, die uitgaat van het vroegtijdig betrekken van organisaties en burgers bij planvorming?

Antwoord 10

Het besluit tot wijziging van de instemming voor de zoutwinning Havenmond is genomen op 30 augustus 2016. Dit wijzigingsbesluit is kort daarna ook bekendgemaakt aan de natuurorganisaties die bij de Raad van State beroep hebben ingesteld tegen de besluiten inzake de zoutwinning onder de

Waddenzee. Deze bekendmaking vond plaats bijna 6 weken voorafgaand aan de door de natuurorganisaties aangespannen beroepszaak bij de Raad van State over de zoutwinning onder de Waddenzee. De zitting daarvan vond plaats op 10 oktober 2016 en daarbij is ook dit wijzigingsbesluit betrokken. Van zaken «onder de pet houden» is geen sprake en genoemde termijn van twee weken kan ik ook niet plaatsen.

Vraag 11

Hoe wordt bij schade aan woningen vastgesteld of die schade het gevolg is van bodemdaling (door zoutwinning) of door een beving (door gaswinning)?

Antwoord 11

Schade aan woningen in Harlingen door bodemdaling als gevolg van de zoutwinning onder de Waddenzee is, mede vanwege de afstand tussen de zoutwinningslocatie onder de Waddenzee en de stad Harlingen, onwaarschijnlijk. Datzelfde geldt voor schade aan woningen in Harlingen door een aardbeving als gevolg van de gaswinning. Mocht een burger of bedrijf vermoeden dat schade door mijnbouwactiviteiten toch aan de orde is en niet precies weten bij welke mijnbouwonderneming dit aanhangig gemaakt kan worden, dan kan men dit vanaf 1 januari 2017 melden bij het landelijk loket mijnbouwschade. Dit loket zal er vervolgens voor zorgdragen dat een instantie (zoals bijvoorbeeld de Technische commissie bodembeweging) een uitspraak doet over de oorzaak van de schade.